

Inspraakbundel

Zienswijzen op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Kavels V en VI windenergiegebied IJmuiden Ver'

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	3
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE REACTIES EN ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties	8
Alfabetisch overzicht organisaties en reacties	9
Zienswijze 202200363 tot en met 202200374.....	10

Woord vooraf

Van vrijdag 1 juli 2022 tot en met donderdag 11 augustus 2022 lag de Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna; cNRD) voor de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver ter inzage. In deze cNRD staan de kaders voor de op te stellen milieueffectrapporten (hierna; MER's) voor de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver. Iedereen kon op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de boven genoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat wil op grond van de Wet windenergie op zee windparken realiseren in de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver, gelegen in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ). Het gebied ligt op ongeveer 62 kilometer van de kust. Het windenergiegebied had oorspronkelijk een oppervlakte van in totaal 1.170 km². Echter is in het Programma Noordzee 2022-2027 de zuidelijke begrenzing van het windenergiegebied IJmuiden Ver aangepast vanwege de aanwijzing van de Bruine Bank als Vogelrichtlijngebied en de noordelijke begrenzing vanwege een defensieoefengebied. Het beoogde gebied voor de kavels V en VI ligt in het noorden van dit gebied en heeft een oppervlakte van ca. 227 km². In het windenergiegebied komen twee platforms waar de stroom die door de windturbines in de twee kavels wordt opgewekt samenkomt. Via ondergrondse hoogspanningsverbindingen gaat de stroom van de platforms op zee naar transformatorstations op land. Deze platforms en verbindingen met land zijn geen onderdeel van de kavelbesluiten en de cNRD. De vergunningverlening hiervoor geschiedt in een aparte procedure.

Waarom is dit project nodig?

Door gebruik te maken van fossiele brandstoffen warmt de aarde op en verandert ons klimaat. Om dit tegen te gaan, stapt Nederland over op schone energie uit wind, zon en aardwarmte. In het Programma Noordzee is besloten om rond 2030 10,7 GW extra wind op zee geïnstalleerd te hebben. Dit brengt het totaal op ongeveer 21 GW. De kavels V en VI in windenergiegebied IJmuiden Ver zijn de eerste te realiseren kavels uit de aanvullende Routekaart wind op zee 2030.

Welke procedure wordt gevolgd?

De terinzagelegging van de cNRD is de eerste stap om uiteindelijk kavelbesluiten te nemen. De cNRD wordt ook aan de wettelijke adviseurs voorgelegd. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie worden de milieueffectrapporten opgesteld. Deze milieueffectrapporten vormen de onderbouwing voor de kavelbesluiten van kavels V en VI in windenergiegebied IJmuiden Ver. De milieueffectrapporten komen, samen met de ontwerp-kavelbesluiten ter inzage te liggen. Belanghebbenden kunnen daar ook weer op reageren. Dit wordt onder andere aangekondigd in de Staatscourant en op www.bureauenergieprojecten.nl.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op natuur, bodem, water en gebruiksfuncties. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming over de beoogde windparken. De MER's zullen ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de cNRD staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure worden onderzocht en met welke diepgang. De conceptversie van deze notitie ligt nu ter inzage.

Waar kon u de stukken inzien?

U kon de cNRD van 1 juli 2022 tot en met 11 augustus 2022 inzien op www.rvo.nl/ijmuiden-ver-V-VI. Op papier kon u de cNRD in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag. Hiervoor

kon u een afspraak maken via telefoonnummer 070 379 89 79. U kon op vertoon van uw legitimatiebewijs de stukken inzien.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over het windenergiegebied IJmuiden Ver en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/IJmuiden-Ver-V-VI. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Kennisgeving Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver, Ministerie van Economische en Klimaat

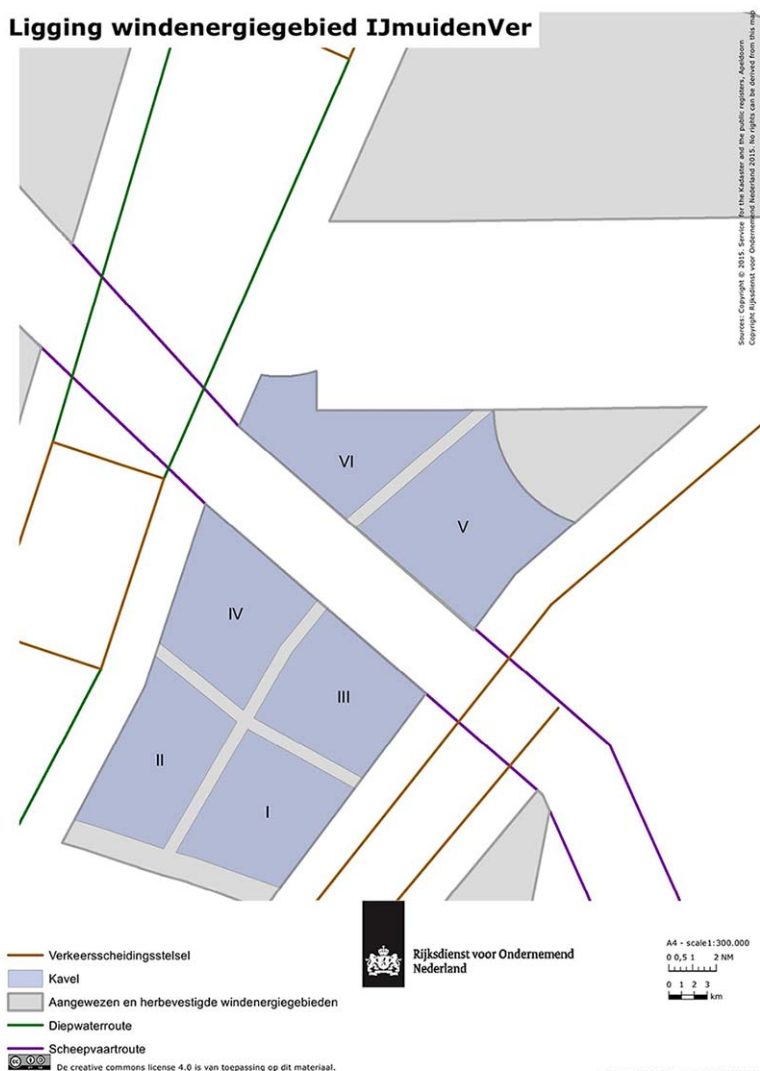
Van vrijdag 1 juli 2022 tot en met donderdag 11 augustus 2022 ligt de Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna; cNRD) voor de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver ter inzage.

In deze cNRD staan de kaders voor de op te stellen milieueffectrapporten (hierna; MER's) voor de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver.

Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de boven genoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

Ligging windenergiegebied IJmuidenVer

Deze kaart is gebaseerd op informatie beschikbaar in december 2021. Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan het samenstellen van de kaart, aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland niet verantwoordelijk worden gesteld voor welke schade dan ook, voortvloeiend uit onnauwkeurigheden en/of verouderde informatie. De besluiten over windenergie gebieden zijn nog niet definitief.

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat wil op grond van de Wet windenergie op zee windparken realiseren in de kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver, gelegen in de Nederlandse Exclusieve Economische Zone (EEZ). Het gebied ligt op ongeveer 62 kilometer van de kust. Het windenergiegebied had oorspronkelijk een oppervlakte van in totaal 1.170 km². Echter is in

het Programma Noordzee 2022-2027 de zuidelijke begrenzing van het windenergiegebied IJmuiden Ver aangepast vanwege de aanwijzing van de Bruine Bank als Vogelrichtlijngebied en de noordelijke begrenzing vanwege een defensieoefengebied. Het beoogde gebied voor de kavels V en VI ligt in het noorden van dit gebied en heeft een oppervlakte van ca. 227 km². In het windenergiegebied komen twee platforms waar de stroom die door de windturbines in de twee kavels wordt opgewekt samenkomt. Via ondergrondse hoogspanningsverbindingen gaat de stroom van de platforms op zee naar transformatorstations op land. Deze platforms en verbindingen met land zijn geen onderdeel van de kavelbesluiten en de cNRD. De vergunningverlening hiervoor geschiedt in een aparte procedure.

Waarom is dit project nodig?

Door gebruik te maken van fossiele brandstoffen warmt de aarde op en verandert ons klimaat. Om dit tegen te gaan, stapt Nederland over op schone energie uit wind, zon en aardwarmte. In het Programma Noordzee is besloten om rond 2030 10,7 GW extra wind op zee geïnstalleerd te hebben. Dit brengt het totaal op ongeveer 21 GW. De kavels V en VI in windenergiegebied IJmuiden Ver zijn de eerste te realiseren kavels uit de aanvullende Routekaart wind op zee 2030.

Welke procedure wordt gevolgd?

Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau

De terinzagelegging van de cNRD is de eerste stap om uiteindelijk kavelbesluiten te nemen. De cNRD wordt ook aan de wettelijke adviseurs voorgelegd. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie worden de milieueffectrapporten opgesteld. Deze milieueffectrapporten vormen de onderbouwing voor de kavelbesluiten van kavels V en VI in windenergiegebied IJmuiden Ver. De milieueffectrapporten komen, samen met de ontwerp-kavelbesluiten ter inzage te liggen. Belanghebbenden kunnen daar ook weer op reageren. Dit wordt onder andere aangekondigd in de Staatscourant en op www.bureauenergieprojecten.nl.

Wat is een milieueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op natuur, bodem, water en gebruiksfuncties. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming over de beoogde windparken. De MER's zullen ook een passende beoordeling bevatten om mogelijke gevolgen voor Natura 2000-gebieden in kaart te brengen. In de NRD staat beschreven welke specifieke milieueffecten in de m.e.r.-procedure worden onderzocht en met welke diepgang. De conceptversie van deze notitie ligt nu ter inzage.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de cNRD van 1 juli 2022 tot en met 11 augustus 2022 inzien op www.rvo.nl/ijmuiden-ver-V-VI

Op papier kunt u de cNRD in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73, 2594 AC Den Haag. Hiervoor kunt u een afspraak maken via telefoonnummer 070 379 89 79. U kunt op vertoon van uw legitimatiebewijs de stukken inzien.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen op de cNRD. We stellen het op prijs als u aangeeft op welk deel van de notitie u reageert en uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

U kunt een zienswijze indienen van 1 juli 2022 tot en met 11 augustus 2022. U ontvangt een ontvangstbevestiging. Een zienswijze indienen kan op twee manieren.

- Bij voorkeur digitaal via www.rvo.nl/ijmuiden-ver-V-VI. U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windenergiegebied IJmuiden Ver V en VI cNRD
Postbus 111
9200 AC Drachten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.

Wij gaan zorgvuldig om met uw persoonsgegevens en gebruiken deze alleen voor het doel waarvoor

---

u ze heeft aangeleverd. Ook bewaren wij uw gegevens niet langer dan nodig. U vindt meer informatie over het privacy beleid op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over het windenergiegebied IJmuiden Ver en alle bijbehorende stukken vindt u op www.rvo.nl/IJmuiden-Ver-V-VI. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen/reacties

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Kavels V en VI windenergiegebied IJmuiden Ver

Registratienummer	Zienswijzenummer
202200363	202200363
202200372	202200372
202200374	202200374

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen/reacties

Zienswijzen op de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'Kavels V en VI windenergiegebied IJmuiden Ver

Zienswijzenummer	Organisatie
202200374	NWEA, UTRECHT
202200363	Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu, UTRECHT
202200372	Watersportverbond, UTRECHT

Zienswijze 202200363 tot en met 202200374

Verzonden: 8/10/2022 10:47:24 AM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee IJmuiden Ver Kavels V-VI concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Arthur van Schendelstraat

Huisnummer: 600

Postcode: 3511 MJ

Woonplaats: Utrecht

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens: Natuur&Milieu:
[REDACTED]

Stichting De Noordzee:
[REDACTED]

Organisatie: Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie voor gehele zienswijze de toegevoegde Bijlage 1.

89951249_7949804_Zienswijze_op_concept_NRD_-_IJVER_V_en_VI_-
Stichting_De_Noordzee_en_Natuur__Milieu_-_augustus_2022.pdf

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie voor gehele zienswijze de toegevoegde Bijlage 1.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie voor gehele zienswijze de toegevoegde Bijlage 1.

**Zienswijze Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu betreffende kavelbesluiten V en VI
windenergiegebied IJmuiden Ver - Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau
milieueffectrapporten**

10 augustus 2022

Geachte [REDACTED]

Naar aanleiding van het verschijnen van de Conceptnotitie reikwijdte en detailniveau milieueffectrapporten (hierna NRD) van de kavelbesluiten V en VI van windenergiegebied IJmuiden Ver dienen wij bij deze graag onze zienswijze op deze NRD in. Wij verzoeken u de hierna genoemde aandachtspunten in de definitieve NDR op te doen nemen, zodat duidelijk is wat het MER moet beschrijven.

Naast een aantal detailpunten per pagina openen wij graag met een overkoepelende aanvulling aangaande de relatie met het Noordzeeakkoord.

Aansluiting bij het Noordzeeakkoord

De uitrol van windenergie op zee heeft een significante impact op de ruimtelijke ordening van het Nederlands deel van de Noordzee. Te realiseren windparken binnen kavels V en VI van windenergiegebied IJmuiden Ver betreffen grote infrastructurele projecten op de Noordzee. Voor de plaatsing van infrastructuur op het Nederlandse deel van de Noordzee zijn bindende afspraken gemaakt in het Noordzeeakkoord (NZA). Alle afspraken uit het Noordzeeakkoord die betrekking hebben op infrastructuur gelden ook voor deze twee projecten. In de huidige NRD wordt het Noordzeeakkoord weliswaar genoemd maar nergens wordt expliciet vermeld dat het project als zodanig onder de werkingssfeer van het NZA valt. Dat verontrust ons, des te meer omdat dit herhaaldelijk besproken is binnen het Noordzeeoverleg – de uitvoeringsorganisatie van het Noordzeeakkoord - en specifiek met het bevoegd gezag.

Het ontbreken van een expliciete conformering aan het NZA lijkt ruimte vrij te laten om hiervan af te wijken. Om hierover misverstanden te voorkomen én om dit zichtbaar te maken voor alle belanghebbenden, vragen wij u in de definitieve NRD op te laten nemen:

- Dat alle bepalingen van het NZA van toepassing zijn op deze kavelbesluiten
- Dat de milieueffecten die in het MER gepresenteerd gaan worden uit gaan van afspraken uit het NZA zoals die voor infrastructuur / installaties zijn verwoord. In het bijzonder (maar niet uitsluitend) gaat het daarbij om:
  - Het hanteren van de milieueffecten van evident *bovenwettelijke* best beschikbare technieken (BBT) voor de voorbereiding-, de aanleg-, de exploitatie- en onderhoudsfase -en de ontmantelingsfase voor milieu-en natuurversterkend en -beschermend bouwen en exploiteren
  - Het weergeven van de milieueffecten in relatie met andere (en groeiende) milieudrukfactoren op de Noordzee (uitrol van Wind op zee, toename van scheepsvaart, extra gaswinning), dus de *cumulatieve* effecten van drukfactoren
  - De maximale natuur mitigatie welke de initiatiefnemer kan toepassen voor niet te vermijden effecten

Ten aanzien van een (aanvullend) *toetsingskader* waarnaar u informeert in de informatie bij de uitnodiging tot zienswijze-indiening dringen wij erop aan dat het uiteindelijke MER ook expliciet getoetst zal worden op het Noordzeeakkoord.

Naast deze bovenstaande opmerking, hebben wij een aantal vragen en wensen over de concept-NRD:

Hoofdstuk 1.3: MER plicht

- Opnemen volgende aanvulling:
  - *Kwetsbare en ecologisch waardevolle natuurgebieden en de daarbij behorende habitats met soorten in slechte staat van instandhouding worden gemeden in aanleg- en gebruiksfase.*
  - *Activiteiten in de aanleg- en gebruiksfase worden binnen de draagkracht van het ecosysteem en conform het voorzorgsbeginsel uitgevoerd. Hierbij worden bepaalde grenzen, zoals onderwatergeluidsgrenzen en watervervuilingsgrenzen, niet overschreden.*
  - *Monitoring in zowel de aanleg- als de gebruiksfase van ecologische effecten, inclusief afspraken vooraf tot welke mitigerende maatregelen wordt besloten indien onvoorziene (grotere) negatieve ecologische effecten zich voordoen dan vooraf voorzien.*

Hoofdstuk 2.2.2: Routekaart windenergie op zee

- Minister Jetten heeft in mei 2022 een publieke toezegging gedaan, tijdens een top in Esbjerg, Denemarken, dat ecologie zwaarwegend wordt meegenomen bij de uitrol van wind op zee. Het is ons niet duidelijk hoe deze toezegging duidelijker naar voren komt in deze concept-NRD, in verhouding tot vorige concept-NRD's. We verzoeken u deze in het NRD terug te laten komen
- Toevoeging:
  - *De huidige minister van Klimaat en Energie heeft in mei 2022 een publieke toezegging gedaan dat ecologie zwaarwegend wordt meegenomen bij de uitrol van wind op zee. Bij de toetsing van deze kavelbesluiten zullen resultaten uit de MER aantoonbaar zwaarder worden meegenomen dan voorheen.*

Hoofdstuk 2.2.4: Noordzeeakkoord

- Het proces rondom het gebiedspaspoort zoals uitgelegd in het Programma Noordzee 2022-2027 wijkt af van de gemaakte afspraken binnen het Noordzeeakkoord. Hierover vindt overleg plaats binnen de Noordzeeoverleg werkgroep 'Gebiedspaspoorten'. Wij zien hier graag een verwijzing naar binnen de definitieve NRD.
- Toevoeging:
  - *Deze NRD volgt het beleid rondom 'gebiedspaspoorten' zoals formeel vastgelegd in het Programma Noordzee 2022-2027. Het Noordzeeoverleg buigt zich momenteel over dit beleid, wat mogelijk tot verandering leidt in de Partiele Herziening van Programma Noordzee 2022-2027 wat 'gebiedspaspoorten' betreft.*
- Binnen het Noordzeeoverleg wordt hard gewerkt aan het opstellen van *bovenwettelijk* best beschikbare technieken (BBBT's) voor de voorbereiding-, de aanleg-, de exploitatie- en onderhoudsfase -en de ontmantelingsfase voor milieu-en natuurversterkend en -beschermend bouwen en exploiteren voor infrastructuur op de Noordzee. Deze afspraak waaraan alle partijen zich hebben gecommitteerd heeft betrekking heeft op deze en toekomstige projecten. De initiatiefnemer zal dan wel volgens de beschreven technieken moeten inschrijven (verwachting oplevering eind 2022) dan wel zelf moeten aantonen hoe zijn inschrijving bovenwettelijke BBT's hanteert. Noch best beschikbare technieken, noch bovenwettelijke best beschikbare technieken worden genoemd in de concept-NRD. Wij zien hier graag een verwijzing naar binnen de definitieve NRD.

- Toevoeging:
  - *Activiteiten in de aanleg- en gebruiksfase op de Noordzee worden bovenwettelijk milieu - en natuurbeschermend en natuurversterkend uitgevoerd, overeenkomstig de afspraken uit het Noordzeeakkoord rondom bovenwettelijke best beschikbare technieken. Daarbij geldt dat dit in relatie met (cumulatieve) effecten van andere activiteiten op de Noordzee beoordeeld zal worden.*
  - *De infrastructuur wordt toekomstgericht en doelmatig aangelegd.*

Hoofdstuk 3.2: Ligging en beschrijving van het windenergiegebied

- P. 18: afgegeven winningsvergunning voor koolwaterstoffen binnen de twee beoogde kavels
  - Hoe verhoudt zich deze vergunning tot gebiedspaspoorten en ander mogelijk medegebruik?

Hoofdstuk 4.4: Nulalternatief en autonome ontwikkeling

- P. 28: *'... in dit kader worden als autonome ontwikkeling ten minste de reeds vergunde maar nog niet operationele windparken betrokken.'*
  - Hoe wordt geborgd dat alle economische activiteiten en ontwikkelingen integraal worden meegenomen bij de beoordeling van mate van extra natuurverstoring, en niet alleen die van windparken?

Hoofdstuk 4.5: Voorkeursalternatief

- P. 29: onderzoek naar voorlopige bandbreedte en maatregelen
  - Hoe wordt de cumulatie van onderwatergeluid, inclusief verhoogde scheepvaart en andere economische ontwikkelingen in het gebied onderzocht?

Hoofdstuk 5: Mogelijke milieueffecten, effectenbeoordeling en maatregelen

- P. 35: 5.1.3: Scheepvaartveiligheid. Toevoeging:
  - *In de MER wordt onderzocht wat de te verwachten effecten zijn van de scheepvaart, de scheepvaartveiligheid en in combinatie met meer infrastructuur op zee, op de natuur.*
- P.36: 5.1.4: Sleepnetvisserij. Toevoeging:
  - *Als eerste zin: In de MER wordt onderzocht welke (positieve) effecten te verwachten zijn op zeezoogdieren, vissen en het bodemleven door het verbod op bodemberoerende visserijactiviteiten in het windpark.*
- P. 36: 5.1.5: overige gebruiksfuncties
  - Deze paragraaf gaat enkel in op de mogelijke impact van de te bouwen windparken en infrastructuur op andere gebruiksfuncties. De impact van deze gebruiksfuncties in combinatie met het nieuwe windpark op de natuur ontbreekt in deze paragraaf en is daardoor niet in lijn met het Noordzeeakkoord. We verzoeken u deze alsnog in het NRD terug te laten komen
- Overige effecten:
  - Het is onduidelijk hoe de ecologisch effecten van potentiële chemische vervuiling zoals bv door corrosiebescherming, smeer-en voegmiddelen, verf, bisphenol A e.a. worden meegenomen in de rapportage. Deze moeten expliciet aan bod komen in de NRD en het MER

- Circulariteit
  - Onderwerpen als recyclebaarheid en transparantie over materiaalgebruik en de impact hiervan op milieu komen niet aan de orde. We verzoeken u deze alsnog in het NRD terug te laten komen.

Hoofdstuk 5.2: Effectbeoordeling en mitigerende maatregelen

- P.37: 5.2.1: Beoordelingskader per mogelijk effect. Toevoeging:
  - “Ook wordt, waar zinvol, aangegeven of cumulatie met andere plannen en óf projecten kan optreden.” Deze zin vervangen door: *Ook wordt onderzocht wat de cumulatieve effecten van verschillende economische activiteiten in het gebied op de ecologie kunnen zijn.*
- P. 44: 5.2.3: Cumulatie
  - Momenteel ontbreekt een duidelijk tijdspad met aankomende economische activiteiten, mede in de gebieden waar de windparken en infrastructuur komen te liggen. Hoe wordt geborgd dat deze activiteiten met bijbehorend tijdspad tijdig bekend zijn zodat dit project cumulatief binnen de natuurgrenzen uitgevoerd wordt?
  - Voor te berekenen cumulatie wordt verwezen naar het KEC 4.0. Het KEC kijkt echter enkel naar de cumulatie van effecten door windparken op zee. Er wordt aangegeven dat hierdoor maatwerk aan de orde kan zijn. Verder wordt hier niet nader op ingegaan. Hoe wordt bij deze MER beoordeeld wat de cumulatieve effecten van de drukfactoren in het gebied zijn, conform de wettelijke verplichting de cumulatie van drukfactoren te berekenen?
- Toevoeging:
  - *Effecten van voorgenomen initiatieven worden beoordeeld op hun individuele bijdragen aan de ecologische druk van reeds bestaande of voorgenomen activiteiten en op basis van deze cumulatieve effecten getoetst op de beschikbare ecologische ruimte.*
- P. 45: 5.2.3: Cumulatie - toetsing cumulatieve effecten KEC
  - Er wordt enkel gekeken naar mitigatie binnen het windpark. Er kan ook gekeken worden naar versterking van beschermde soorten buiten het windpark, zoals betere bescherming van broedgebieden aan of in de kustzone, of het versneld actief beschermen van ecologisch waardevolle gebieden. Graag zien we dit meegenomen in de definitieve NRD.

Hoofdstuk 5.4: Leemtes in kennis

- Om te voldoen aan de toezegging van de Minister dat ecologie zwaarwegend wordt meegenomen, zien wij deze paragraaf graag als volgt aangepast: *... en welke gevolgen dit heeft voor de effectbepaling en -beoordeling. Aanvullende onderzoeken die deze leemten kunnen wegnemen worden met prioriteit opgepakt door het generieke windenergie op zee ecologisch programma (Wozep). Kennisleemtes door andere drukfactoren worden met prioriteit opgepakt door het onderzoeksprogramma Monitoring, Onderzoek, Natuurversterking en Soortenbescherming (MONS). Hierbij wordt getracht kennisleemten te hebben opgevuld vóór volgende kavelbesluiten worden genomen.*

Hoofdstuk 5.5: Evaluatie en monitoring

- Toevoeging:

- ⊖ *Om te voldoen aan nationale en Europese natuurwetgeving, en het belang wat de overheid hecht aan ecologie, worden op basis van de resultaten maatregelen getroffen bij de verdere uitrol van windparken op zee.*

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande aspecten in de definitieve NRD en het daarop gebaseerde MER worden opgenomen. Uiteraard zijn we graag bereid deze zienswijze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

Verzonden: 8/10/2022 2:24:43 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee IJmuiden Ver Kavels V-VI concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Orteliusslaan

Huisnummer: 1041

Postcode: 3528 BE

Woonplaats: Utrecht

Land: Nederland

Telefoonnummer:

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Maatschappelijke organisatie

(Mede) namens:

Organisatie: Watersportverbond

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Zie bijlage

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie bijlage

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Windenergiegebied IJmuiden
Ver V en VI cNRD
Postbus 111
9200 AC Drachten

Utrecht, 1 augustus 2022

Briefnummer: U47210-036/22
Contactpersoon: [REDACTED]
Onderwerp: Zienswijze op Conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden Ver

Geachte meneer, mevrouw,

Het Watersportverbond bestaat uit én maakt zich sterk voor zo'n 400 aangesloten watersportverenigingen, die meer dan 80.000 leden (recreanten, wedstrijdporters en topsporters) vertegenwoordigen. We ondersteunen onze verenigingen op tal van gebieden. Zo brengen we verenigingsbestuurders meerdere keren per jaar bijeen om kennis en ervaringen uit te wisselen en helpen we met het oplossen van lastige verenigingsvraagstukken. We maken kinderen enthousiast voor de watersport, leiden trainers en instructeurs op, en samen zetten we ons ervoor in dat wedstrijdporters kunnen deelnemen aan eigentijdse en goed georganiseerde wedstrijden. Ook maken we ons sterk voor het toegankelijk, betaalbaar en bevaarbaar houden van de 4400 kilometer aan Nederlandse vaarwegen, plus de grote wateren als het IJsselmeer, Deltagebied, wadden- en Noordzee, en ondersteunen we onze topsporters in het behalen van medailles.

Het Watersportverbond constateert dat de Noordzee wordt volgebouwd met windmolenparken. Ook wij zien de noodzaak van schone energie. Windenergie is ook nog eens een energiebron die de zeilende recreatievaart gebruikt om vooruit te komen.

Naast de windkracht hebben zeilers ook nog eens te maken met windrichting, stroomsterkte en -richting en andere weersomstandigheden. Om veilig te kunnen varen is het daarom belangrijk dat zij hun eigen koers kunnen kiezen. Een corridor, zoals u schetst in uw conceptnotitie Reikwijdte en Detailniveau kavels V en VI in het windenergiegebied IJmuiden ver, voldoet daar niet aan. Een corridor beperkt een zeiler in het kiezen van een eigen route. Het volgen van de corridor kan door vele combinaties van wind en stroom onveilig zijn. Juist wanneer wind en stroom elkaar tegenwerken moet er extra geconcentreerd gevaren worden, terwijl de boot veel minder stabiel in het water ligt. Dit, terwijl het verleggen van de koers het varen veel gemakkelijker kan maken.

Op de motor varen om een corridor te volgen is geen optie. Zeilend ligt een boot beter en rustiger in het water.

Wanneer de corridor niet te bezeilen is (tegenwind) moet er gekruist worden. Ook dit is ongewenst. Er wordt dan meerdere malen de koers gekruist met het vaarverkeer dat wel recht de corridor volgt.

Wij pleiten daarom voor integrale doorvaart voor schepen tot 24 meter. Deze integrale doorvaart kan prima samengaan met diverse andere soorten van medegebruik.

Bovenstaande hebben we vaker duidelijk gemaakt onder andere in zienswijzen en tijdens bijeenkomsten over bijvoorbeeld het Noordzeeakkoord en het windpark Borssele. De overheid ziet helaas tot op heden de gevaren niet en heeft al onze bezwaren afgewezen. Daarom zijn we na afwijzing van onze zienswijze op doorvaart van windpark Borssele in beroep gegaan. Deze zaak loopt nog.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: 8/11/2022 4:56:27 PM

Onderwerp: Zienswijze

Project: Wind op zee IJmuiden Ver Kavels V-VI concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Achternaam: [REDACTED]

Tussenvoegsel(s):

Voorletters: [REDACTED]

Straat: Arthur van Schendelstraat

Huisnummer: 550

Postcode: 3511 MH

Woonplaats: Utrecht

Land: Nederland

Telefoonnummer: [REDACTED]

E-mailadres: [REDACTED]

Als: Branche-vereniging

(Mede) namens:

Organisatie: NWEA

Zijn er naar uw mening andere alternatieve locaties die moeten worden onderzocht?

Geen reactie op dit punt.

Zijn er naar uw mening andere of aanvullende milieueffecten die moeten worden onderzocht?

Geen reactie op dit punt.

Zijn er naar uw mening andere aspecten die moeten worden betrokken bij het toetsingskader?

Zie de bijlage.

89977852_7954586_Reactie_NWEA_-_NRD_IJVer_kavel_5_en_6.pdf

Reactie NWEA op C-NRD IJmuiden Ver kavels 5 en 6

Graag maakt NWEA gebruik van de geboden gelegenheid om een reactie te geven op de C-NRD betreffende de kavels 5 en 6 van Windpark IJmuiden Ver. Onderstaand treft u puntsgewijs de aandachtspunten:

Tabel 4.1 Bandbreedte:

- Verzoek om 'drijvende fundering' meenemen in toegestane funderingen
- Suggestie om bandbreedte over het algemeen vrij ruim te nemen om toekomstige technologische ontwikkelingen te faciliteren.
- De stap naar een geluidsnorm van 160 dB SELmax op 750m wordt als een zeer/te grote uitdaging gezien voor dit project. Gezien de sterk toenemende monopile-diameters (en de benodigde hamer energieën) lijkt de eis zeer uitdagend met de bestaande geluidsmitigatietechnieken. Wellicht dat de hamer demper technologieën in combinatie met bestaande nearfield technologieën hier een uitkomst in kunnen bieden maar zelfs met deze combinatie van technieken is het risico op het niet behalen van de geluidseisen aanwezig. Graag zouden wij de overheid willen vragen deze geluidslimieten te herzien. Dit zou kunnen volgens een berekening naar de maximale geluidsbelasting voor de bruinvispopulatie met de bestaande modellen. Als alternatief zou een gewogen geluidscriterium op basis van Kastelein 2021 de wetenschappelijke lijn die eerder is ingezet ook goed volgen.
Nadrukkelijk verzoek is om op dit specifieke punt nader met de windsector in gesprek te gaan. Wij zijn van harte bereid de gesignaleerde knelpunten, mogelijkheden en onmogelijkheden te bespreken met het Ministerie.

Tabel 5.1

- Pag 40.1 (onder 'vogels') - Wordt naast habitatverstoring en habitatverlies het effect op voedselaanbod (ook positief) meegenomen en vertaald naar populatiereductie of – groei?
- Pag 40.2 – (in reactie op 'Barrièrewerking' en 'kwalitatief effect van omvliegen') - Vliegen trekvogels om, of behouden zij hun trekroutes nadat windparken gebouwd zijn?
- Pag 41. (onder 'gebruik windpark') – verzoek dit aan te vullen met 'verandering foerageermogelijkheden door verandering in voedselaanbod (kan ook positief veranderen)'

Alinea 5.1.2.

- Pag. 34.1 – voor geluidsmodellering wordt aangegeven dat gebruik gemaakt zal worden van een geluidsmodel dat is gevalideerd op basis van metingen in de windparken Luchterduinen en Gemini. Deze parken bestaan uit turbines met vermogens van respectievelijk 3MW en 4MW. Invloeden van geluid van windturbines van 15MW (en groter) modelleren met dermate kleinere turbines lijkt onwenselijk. Is het mogelijk te modelleren met turbines uit bijvoorbeeld windpark Borssele? Met windturbines van 8MW en 9,5MW benaderen deze aanzienlijk meer de dimensies van windturbines die gebruikt zullen worden in Windpark IJmuiden Ver.
- Pag 34.2 (onder vissen, tweede bullet) – worden ook de positieve effecten van (gedeeltelijk) niet ontmantelen overwogen/in kaart gebracht? En geldt dit ook voor bodemleven?

Alinea 5.3

- Pag. 47 (tweede alinea) – Is het mogelijk om dit adaptief te maken en om bij te sturen wanneer de werkelijke effecten minder groot blijken dan de MER-benadering?

Alinea 6.2

- Pag. 48 (n.a.v. punt 23: Schelpdierkweek en aquacultuur) – Worden ‘andere soorten medegebruik’ ook meegenomen in de analyse?

Algemeen:

- Suggestie om zwarte bladen en triggered lights mee te nemen in de MER